

پاسخنامه تشریحی

۱ - گزینه ۴ چون قرار است اعداد متشکل از ارقام فرد باشند، بنابراین باید از ارقام ۱، ۳، ۵، ۷ و ۹ استفاده کنیم.

$$\boxed{5} \times \boxed{5} \times \boxed{1} = 25$$

توجه کنید برای جایگاه یکان فقط می‌توانیم عدد ۵ را قرار دهیم (اعداد حاصل باید بر ۵ بخش‌پذیر باشند و می‌دانیم تنها اعدادی که رقم یکان آنها صفر یا ۵ باشند بر ۵ بخش‌پذیرند). برای بقیه خانه‌ها شرط خاصی نداریم پس هر کدام به پنج حالت (همه ارقام موجود) پُر می‌شوند.

۲ - گزینه ۴

$$\frac{N}{1}$$

حرف N را در وسط قرار می‌دهیم. ۶ حرف $EAREST$ باقی می‌ماند که جایگشت آن‌ها را حساب می‌کنیم:

توجه کنید که حرف E ۲ بار تکرار شده است و جابه‌جایی آن‌ها تأثیری ندارد پس حاصل را بر ۲ تقسیم کرده‌ایم.

$$\frac{6!}{2!} = \frac{6 \times 5 \times 4 \times 3 \times 2!}{2} = 360$$

۳ - گزینه ۲ رقم صدگان باید یکی از سه رقم ۳، ۵ و ۶ باشد. رقم دهگان و یکان هر یک از پنج رقم داده شده می‌تواند باشد.

$$\underline{3} \times \underline{5} \times \underline{5} = 75$$

۴ - گزینه ۴ چهار خانه را در نظر می‌گیریم. کلمه ملایر پنج حرفی است. بنابراین خانه‌های سمت راست و چپ با حروف «م» و «ل» و هر کدام به یک طریق پُر می‌شود و چون تکرار مجاز نیست، دو خانه دیگر به ۳ و ۲ طریق تکمیل می‌گردد.

$$\overset{\text{ل}}{\boxed{1}} \overset{\text{م}}{\boxed{3}} \overset{\text{م}}{\boxed{2}} \overset{\text{ل}}{\boxed{1}} \longrightarrow 1 \times 3 \times 2 \times 1 = 6$$

۵ - گزینه ۳ اگر ۲ رقم از این ۴ رقم ۷ باشد، ۲ رقم دیگر را از ۵ رقم باقی‌مانده انتخاب می‌کنیم:

$$\binom{5}{2} \times \frac{4!}{2!} = \frac{5!}{2! \times 3!} \times \frac{4 \times 3 \times 2!}{2!} = 10 \times 12 = 120$$

اگر یک رقم از این ۴ رقم ۷ باشد ۳ رقم دیگر را از ۵ رقم باقی‌مانده انتخاب می‌کنیم:

$$\binom{5}{3} \times 4! = \frac{5!}{3! \times 2!} \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 10 \times 24 = 240$$

اگر رقم ۷ در این ۴ رقم وجود نداشته باشد:

$$\binom{5}{4} \times 4! = \frac{5!}{4! \times 1!} \times 4! = \frac{5 \times 4!}{4!} \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120$$

کل حالات ممکن
 $\longrightarrow 120 + 240 + 120 = 480$

۶ - گزینه ۳

$$\text{پُر کردن نیمکت ۳ نفره: } \binom{6}{3} = \frac{6!}{3! \times 3!} = \frac{6 \times 5 \times 4 \times 3!}{3 \times 2 \times 1 \times 3!} = 20$$

$$\text{پُر کردن نیمکت ۲ نفره از بین ۳ دانش‌آموز باقی‌مانده: } \binom{3}{2} = \frac{3!}{2! \times 1!} = \frac{3 \times 2!}{2!} = 3$$

$$\text{پُر کردن نیمکت ۱ نفره با ۱ دانش‌آموز باقی‌مانده: } \binom{1}{1} = 1$$

پس تعداد کل راه‌های ممکن برابر است با $20 \times 3 \times 1 = 60$

۷ - گزینه ۱

$$\frac{n!(n-3)!}{(n-2)!(n-1)!} = \frac{3}{2} = \frac{n(n-1)! \times (n-3)!}{(n-2)(n-3)! \times (n-1)!} = \frac{3}{2} \Rightarrow \frac{n}{n-2} = \frac{3}{2} \Rightarrow 3n - 6 = 2n$$

$$\Rightarrow 3n - 2n = 6 \Rightarrow n = 6$$

۸ - گزینه ۱ ۳ نفر خاص، قبلاً انتخاب شده‌اند، پس باید ۲ نفر دیگر را از بین ۶، $(9 - 3 = 6)$ نفر باقی‌مانده انتخاب کنیم. چون ترتیب انتخاب‌ها مهم نیست به کمک فرمول ترکیب محاسبه می‌کنیم:

$$\text{تعداد حالت‌های انتخاب} = \binom{6}{2} = \frac{6!}{(6-2)! \times 2!} = \frac{6 \times 5 \times 4!}{4! \times 2 \times 1} = 15$$

۹ - گزینه ۱

$$\frac{6! + 5!}{4!} = \frac{6!}{4!} + \frac{5!}{4!} = \frac{6 \times 5 \times 4!}{4!} + \frac{5 \times 4!}{4!} = (6 \times 5) + 5 = 30 + 5 = 35$$

۱۰ - گزینه ۲ طبق فرض داریم:

$$P(n, n-2) = 12 \Rightarrow \frac{n!}{(n-(n-2))!} = 12$$

$$\frac{n!}{2!} = 12 \Rightarrow n! = 12 \times 2 \times 1 \Rightarrow n! = (4 \times 3) \times 2 \times 1 \Rightarrow n! = 4! \Rightarrow n = 4$$

۱۱ - گزینه ۳ اگر حروف را به طور مجزا در نظر بگیریم خواهیم داشت: «ع ا ط ف ی»

پس انگار ۵ نفر می خواهند کنار هم قرار گیرند ولی «ع» و «ی» نباید کنار هم باشند. پس تعداد حالت هایی که دو حرف «ع» و «ی» کنار هم هستند را از تعداد کل حالات کم می کنیم:

$$۷۲ = ۴۸ - ۱۲۰ = ۴! \times ۲! - ۵! \times ۱! \text{ «ع» و «ی» کنار هم باشند - کل حالات}$$

۱۲ - گزینه ۱ نوع پرازش داریم: ادراکی و مفهومی. پردازش ادراکی صرفاً بر ویژگی های حسی، مانند اندازه و شکل ظاهری محرک تکیه دارند اما در پردازش مفهومی به مفوم می رسند و سعی می کنند که به ویژگی های مشترک محرک های مختلف دست یابند. عبارت دوم و چهارم به پردازش ادراکی اشاره دارند.

۱۳ - گزینه ۱ واژه تبیین به بیان چرایی پدیده روان شناختی اشاره دارد. در روان شناسی تجربی سعی می شود تا مهم ترین علل بروز پدیده، مطالعه شود.

۱۴ - گزینه ۳ عبارت «افراد باهوش در زندگی موفق ترند»، نمونه ای از توصیف رفتار انسان است. منظور از توصیف، بیان روشن و تا حد ممکن دقیق از چستی مفهوم و موضوعی است که قصد مطالعه و بررسی آن را داریم.

۱۵ - گزینه ۲ جامع ترین تعریف روان شناسی به ۲ مفهوم تأکید دارد: ۱- رفتار ۲- فرایندهای ذهنی یا همان شناخت

الف - احساس سرخوردگی به فرایند ذهنی یا شناخت مرتبط است.

ب - فعالیت کردن و ورزش کردن به رفتار اشاره دارد.

ج - از قضاوت رفتارهای مجرمانه صحبت شده که چون قضاوت در این مورد یک امر ذهنی است، پس به شناخت باز می گردد.

۱۶ - گزینه ۱ الف) به کمک توجه یک یا چند محرک احساس شده، انتخاب می شود.

ب) ادراک به معنای تفسیر و دریافت محرک های انتخابی می باشد.

پ) به انواع تفکر شناخت عالی گفته می شود.

۱۷ - گزینه ۴ روان شناسی، در مقایسه با سایر علوم تجربی، در توصیف و تبیین پدیده ها با دشواری های زیادی روبه روست. مهم ترین دلیل دشواری این است که پدیده های روان شناختی تحت تأثیر علت های زیادی هستند.

۱۸ - گزینه ۱ مشاهده یکی از روش های اصلی جمع آوری اطلاعات و توصیف موضوعات مختلف است و بسیاری از محققان با مشاهده، رفتار حیوانات و آدمیان را مطالعه می کنند.

بررسی گزینه ها:

گزینه ۱: «از معایب روش علمی می توان به عدم کنترل آزمایشگر روی رفتار را اشاره کرد و علاوه بر این اطلاعاتی که از این طریق به دست می آید، نمی تواند رابطه علت و معلولی را نشان دهد.

گزینه ۲: «علاوه بر مشاهده در محیط طبیعی، برخی از محققان در محیط آزمایشگاهی، به مشاهده رفتارهای مورد نظر می پردازند.

گزینه ۳: «از مزایای روش مشاهده عدم آگاهی شرکت کنندگان در آزمایش است که باعث می شود رفتار به طور طبیعی مورد مشاهده قرار گیرد.

گزینه ۴: «در بسیاری از تحقیقات روان شناسی که از روش مشاهده استفاده شده است، به مراتب اطلاعات سودمند و مفیدتری را می توان در مقایسه با روش های دیگر به دست آورد.

۱۹ - گزینه ۱ فرضیه مبتنی بر دانش و تجربه طرح می شود.

۲۰ - گزینه ۴ در یک پژوهش تجربی، ابتدا یک حدس و گمان اولیه (فرضیه) مطرح می شود و سپس محقق به جمع آوری اطلاعات و مشاهدات می پردازد و در نهایت به آزمایش و بررسی داده ها برای تأیید فرضیه خود می پردازد.

۲۱ - گزینه ۴ فرضیه یک جمله ی خبری است که به صورت خردمندانه در پاسخ به یک سؤال طرح می شود. خردمندانه بودن به این معناست که براساس شانس و تصادف نمی باشد. بلکه مبتنی بر دانش و تجربه است. مجموعه ای از قوانین علمی نظریه را تشکیل می دهند. در مثال فوق پاسخ نخستین دانشمند که براساس حدس اولیه ارائه شده است یک فرضیه محسوب می شود. اما آنچه که پس از انجام آزمایش های فراوان صورت گرفته، را باید در قالب یک نظریه پذیرفت.

۲۲ - گزینه ۴ دانشمندان برای انجام هر تحقیق علمی و تجربی باید از واژه های مورد نظر خود، تعریف دقیقی ارائه دهند، به طوری که بتوانند آنها را اندازه گیری کنند و یا به صورت کمی نشان دهند. «نمره»، معیاری کمی است که می تواند میزان توانایی و درک دانش آموزان از مفاهیم ریاضی را نشان دهد.

۲۳ - گزینه ۱ پردازش ادراکی مبتنی بر ویژگی های ظاهری یک پدیده است؛ مانند انتخاب فیلمی که از نظر ظاهری ویژگی های قابل توجهی دارد.

پردازش مفهومی با دسترسی به ویژگی های مشترک محرک های مختلف صورت می گیرد؛ مانند انتخاب فیلم بر مبنای محتوای آن.

۲۴ - گزینه ۴ هر چه پردازش اطلاعات، مفهومی تر باشد، شناخت شکل گرفته از آن، پایدارتر و کارآمدتر خواهد بود.

۲۵ - گزینه ۱ مورد اول: دانشمندان با توجه به دانش و تجربه های قبلی و همچنین با استفاده از قوه تخیلشان سعی می کنند پاسخ های اولیه و تا حد ممکن سنجیده ای به مسئله های علمی بدهند. به این قبیل پاسخ ها فرضیه می گویند.

مورد دوم: پژوهش های دانشمندان با طرح مسئله آغاز می شود.

مورد سوم: فرضیه ها، در صورت بررسی با مشاهدات تجربی و پذیرفته شدن به قانون یا اصل تبدیل می شوند.

۲۶ - گزینه ۴ پیش بینی و کنترل یک پدیده در صورتی اتفاق می افتد که توصیف و تبیینی از آن پدیده داشته باشیم. در عبارت گزینه ۴، علل مختلف پرخاشگری، به تبیین اشاره دارد و لیست کردن موقعیت هایی که احتمال پرخاشگری کودک زیاد است، مربوط به پیش بینی پدیده است. در واقع کل عبارت، مربوط به «پیش بینی» است و «تبیین» پیش زمینه پیش بینی است.

تشریح سایر گزینه ها:

۱) ویژگی های ارثی یک عامل علی برای اختلال اسکیزوفرنی هستند، بنابراین یک تبیین است.

۲) کاهش شیوع یک اختلال مربوط به «کنترل» است که به تبیین بیان علت ها هم نیاز دارد.

۳) این عبارت مرتبط با توصیف و چستی مفهوم حافظه می باشد.

۲۷ - گزینه ۴ شعر عارف قزوینی ساده و دور از پیچیدگی بود.

۲۸ - گزینه ۳ ناظم الاسلام کرمانی کتاب «تاریخ بیداری ایرانیان» را نوشته است و «لغت‌نامهٔ دهخدا» مفصل‌ترین کتاب لغت فارسی است.

بررسی سایر گزینه‌ها

گزینهٔ «۱»: ادیب‌الممالک بیشتر قصیده سرا است.

گزینهٔ «۲»: محمدباقر میرزا خسروی رمان‌نویس است.

گزینهٔ «۴»: عارف قزوینی به تصنیف‌سرایی مشهور است، نه فرّخی یزدی

۲۹ - گزینه ۳ دهخدا در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان‌های محمدعلی جمال‌زاده و صادق هدایت به کار رفت، نقش مؤثری داشت.

۳۰ - گزینه ۲ بیت: ۲ به «ید بیضا» آوردن دست نورانی، یکی از معجزات حضرت موسی(ع) اشاره می‌کند. اما سایر گزینه‌ها به عبور موسی(ع) از رودخانهٔ نیل و شکافته شدن آب اشاره می‌کنند.

۳۱ - گزینه ۱

ای	دی	دِ	یِ	عا	شِ	قان	پِ	رو	یت
—	—	U	U	—	U	—	U	—	—
چُن	رو	یِ	مُ	جا	وِ	ران	پِ	مح	راب
—	—	U	U	—	U	—	U	—	—

۳۲ - گزینه ۲ «روزنامهٔ نسیم شمال» در رشت منتشر می‌شد و مجلهٔ «دانشکده» با مدیریت ملک‌الشعراى بهار به چاپ می‌رسید.

۳۳ - گزینه ۲ ها ت ف غیب نِ دا داد کِ آ ری بُ کُ نَد
واج «ء» در هجای «آ» حذف نمی‌شود.

۳۴ - گزینه ۱ بیت اول را ملک‌الشعراى بهار سروده است.

۳۵ - گزینه ۴ در این بیت ۶ اختیار زبانی هست.

در ترکیب اضافی «گرد لب» کسرهٔ اضافه بلند تلفظ می‌شود. در ترکیب «از آن» همزه حذف می‌شود. حرف «و» در «تازه و تر» بلند تلفظ می‌شود. در دو واژهٔ «تر است» همزهٔ «است» حذف می‌شود.

کسرهٔ «ب» در «کاب» بلند تلفظ می‌شود. در واژه‌های «می‌خورد از» همزهٔ «از» حذف می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: چهار مورد اختیار زبانی وجود دارد. در واژهٔ «تو» مصراع اول مصوت کوتاه را بلند تلفظ می‌کنیم. حرف «و» در «خال و خط» بلند تلفظ می‌شود. کسرهٔ اضافه در «خط تو» بلند تلفظ می‌شود.

حرف «و» در «حسن و مدار» بلند تلفظ می‌شود.

گزینهٔ «۲»: دو مورد اختیار زبانی هست. مصوت بلند «و» در «نیکویی» کوتاه تلفظ می‌شود. در «قدت از» همزهٔ «از» حذف می‌شود.

گزینهٔ «۳»: چهار مورد: حذف همزهٔ «از» در «خرم شد از». مصوت کوتاه «ُ» در واژهٔ «تو» در هر دو مصراع بلند تلفظ می‌شود. همزهٔ «از» در «فرخ شد از» حذف می‌شود.

۳۶ - گزینه ۴ از / تا / آ / مد / هج / ران / در / مر / از / وا / رفت: هجای بلند---پای / دیم / درد / دیم / دست: هجای کشیده

توجه داشته باشید که «ران» و «رفت» چون در پایان مصراع آمده‌اند جزء هجای بلند محاسبه می‌شوند.

۳۷ - گزینه ۱ تقطیع گزینهٔ (۱):

۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
یی	وا	گُ	تی	گُف	د	دا	می	هَ	من	لِ	دِ
—	—	U	—	—	U	—	—	U	—	لِ	U
یی	دا	جُ	تُ	یَز	زی	رو	را	مَ	شد	بَا	کِ
—	—	U	تُ	—	زی	—	—	U	—	—	U
فعولن			تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند			تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه			فعولن		

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه									
چند	یی	هو	آ	دِ	تا	ف	م	دا	در
U -	-	U	-	U	-	U	U	-	-
بند	در	ی	پا	تُ	دس	دِ	شُ	کم	مح
U -	-	U	-	U	-	U	U	-	-
فعولن			مفاعیلن			مفعول			

(مستفعل فاعلات فعلن یا همان مفعول مفاعیلن فعولن)

(۳)

۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند										
یاد	فر	دُ	هر	دل	وُ	دِ	دِ	تِ	دس	ز
U -	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U
یاد	ند	کُ	دل	ند	بِ	دِ	دِ	چِ	هر	کِ
U -	-	U	-	-	-	U	-	U	-	U
فعولن			مفاعیلن			تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند مفاعیلن				

(۴)

۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
لاد	پو	زِ	شش	نی	ری	جَ	خند	زم	سا	بِ
U -	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U
زاد	دا	دَ	گر	دل	تا	دِ	دِ	بر	نم	زَ
U -	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U
فعولن			مفاعیلن			مفاعیلن				

۳۸- گزینه ۲ وزن مستفعل مستفعل مستفعل مستف (- - | UU - - | UU - - | UU - -)

اختیارات گزینه‌ها به ترتیب:

۱- حذف همزه در هجای ۵ مصرع اول

۲- اختیار زبانی ندارد.

۳- تبدیل بلند به کوتاه هجای ۸ مصرع اول، تبدیل کوتاه به بلند هجای ۹ مصرع اول، حذف همزه هجای ۹ در مصرع دوم نیز وجود دارد.

۴- حذف همزه هجای ۱۴ مصرع اول، هجای ۱ و ۹ مصرع دوم

مَس	ند	بَ	گُ	لس	تا	بر	تا	شا	هَ	دُ	سا	قی	را
-	-	-	U	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-
لب	گی	رَکِ	ئُ	رُخ	بو	سی	می	نو	شی	ئُ	گل	بو	یی
-	-	U	U	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-

مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

۴۰ - گزینه ۳ همزه‌های «این، آن، آتش‌ها، این، تلفظ می‌شوند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «همزه‌های «اجازت و ای» حذف می‌شوند.

گزینه ۲: «همزه «از» حذف می‌شود.

گزینه ۴: «همزه‌های «ار و آرید» حذف می‌شوند.

توجه: حذف و عدم حذف همزه در واژه «از» در گزینه ۴ تأثیری در وزن شعر ندارد.

۴۱ - گزینه ۳ وزن همه ابیات U --- U --- U --- U --- است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: U --- UU --- U --- UU --- (هجای ششم و چهاردهم)

گزینه ۲: U --- U --- U --- U --- (هجای یازدهم)

گزینه ۳: UU --- U --- U --- U --- (هجای دوم، یازدهم و چهاردهم)

گزینه ۴: U --- U --- U --- U --- (فاقد تغییر کمیت مصوت)

۴۲ - گزینه ۴ الف - دانش‌هایی مانند اقتصاد، حقوق و سیاست از جمله رشته‌هایی هستند که پدیده‌های اجتماعی را مطالعه می‌کنند.

ب - زندگی اجتماعی انسان به لحاظ داشتن ابعاد مختلف اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و ... شاخه‌ها و دانش‌های اجتماعی متفاوتی را پدید آورده است.

۴۳ - گزینه ۳ علوم اجتماعی، ظرفیت داورى درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد و اصلاح آن‌ها را دارند. علوم اجتماعی با داورى درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند. جامعه‌شناسی خرد، کنش اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی خرد را بررسی و مطالعه می‌کند.

۴۴ - گزینه ۴ - دانش علمی به شناخت دقیق مسائل و ارائه راهکارهای صحیح می‌پردازد.

- وقتی درباره موضوعی، دانش علمی قابل توجهی فراهم می‌شود، علم ویژه‌ای شکل می‌گیرد.

- هر فرد، گروه، قوم، جامعه و امتی یک ذخیره دانشی دارد.

۴۵ - گزینه ۳ اقتصاد، حقوق، تاریخ، باستان‌شناسی، ارتباطات، مردم‌شناسی، جامعه‌شناسی، جمعیت‌شناسی، زبان‌شناسی، مدیریت، روان‌شناسی اجتماعی و جغرافیای انسانی از جمله رشته‌هایی هستند که پدیده‌های اجتماعی را مطالعه می‌کنند.

ما با شناخت قواعد زندگی در خانواده، کلاس، شهر، محله، کشور و دیگر اجتماعات، هم از فرصت‌های آن‌ها برخوردار می‌شویم و هم از آسیب‌های احتمالی زندگی در اجتماعات مختلف در امان می‌مانیم.

علوم انسانی درباره کنش‌های انسان و آثار و پیامدهای آن بحث می‌کنند. کنش با آگاهی و اراده انسان انجام می‌شود و هدف و معنای خاصی دارد. به همین دلیل شناخت آن بدون فهم هدف و معنای آن ممکن نیست. علوم انسانی از فعالیت‌های غیرارادی انسان‌ها بحث نمی‌کند. زیرا فعالیت‌های غیرارادی، کنش نیستند. علومی که به این پدیده‌ها می‌پردازند، با آن‌که درباره انسان بحث می‌کنند، جزو علوم انسانی نیستند.

۴۶ - گزینه ۱ علوم اجتماعی با داورى درباره ارزش‌ها و هنجارهای زندگی اجتماعی، امکان انتقاد و اصلاح آن‌ها را به وجود می‌آورد.

علوم اجتماعی با داورى درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.

تعارض بین دانش عمومی و دانش علمی، به دست برداشتن از بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر منجر می‌شود.

۴۷ - گزینه ۲ ما درباره دانش عمومی کمتر می‌اندیشیم، بیشتر از آن استفاده می‌کنیم و در تعامل با یکدیگر آن را به کار می‌بریم. دانش عمومی برای زندگی اجتماعی، مانند هوا برای انسان است. انسان همواره از هوا استفاده می‌کند، اما اغلب متوجه آن نیست و از اهمیت آن غافل است. او هنگامی متوجه وجود هوا می‌شود که تغییری در آن رخ دهد و تنفس را با مشکل مواجه نماید.

هر فرد، گروه، قوم، جامعه و امتی یک ذخیره دانشی دارد. این ذخیره دانشی، راهنمای زندگی آن‌ها است.

جهان‌های اجتماعی مختلف براساس هویت فرهنگی خود، تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند.

۴۸ - گزینه ۴ ما انسان‌ها متأثر از اجتماعاتی هستیم که خود پدید می‌آوریم. مطالعه علمی این اجتماعات به شکل‌گیری علوم اجتماعی انجامید. در واقع علوم اجتماعی به دانش‌هایی گفته می‌شود که اجتماعات انسانی و چگونگی اثرگذاری آن‌ها بر کنش‌ها و شیوه زندگی ما و همچنین اثرپذیری آن‌ها از کنش‌ها و شیوه زندگی ما را به روش علمی مطالعه می‌کنند.

اعضای جهان اجتماعی برای حل تعارض‌های میان دانش علمی و دانش عمومی تلاش می‌کنند. تعارض‌ها، گاهی با دست برداشتن از بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر و گاهی با طرح ایده‌های جدید حل می‌شوند.

تلاش‌های علمی به تدریج بر ذخیره دانش علمی جامعه می‌افزاید و دانش عمومی را غنی‌تر می‌کند.

۴۹ - گزینه ۳ علوم اجتماعی با شناخت پدیده‌های اجتماعی، به انسان‌ها امکان می‌دهد که آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی را پیش‌بینی کنند.

زندگی اجتماعی انسان به دلیل این‌که ابعاد مختلف اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و ... دارد، شاخه‌ها و دانش‌های اجتماعی متفاوتی را پدید آورده است. در جامعه‌شناسی بر اساس دوری و نزدیکی به علوم طبیعی، رویکردهای مختلفی شکل گرفته است. جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه‌شناسی تفسیری و جامعه‌شناسی انتقادی سه رویکرد اصلی جامعه‌شناسی اند.

۵۰ - گزینه ۳ - در اوایل قرن بیستم میلادی عده‌ای در جهان غرب پیدا شدند که به جای موضوع بر روش علوم تأکید می‌کردند. آنها روش تجربی را تنها روش کسب علم دانستند و گفتند که همه علوم باید از یک روش یعنی روش تجربی استفاده کنند.

- در دیدگاه سوم نسبت به ارتباط دانش علمی و عمومی، دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود؛ بلکه دانش‌های فراتجربی مانند دانش‌های عقلانی و وحیانی را نیز شامل می‌شود که هر کدام ملاک سنجش و اعتباریابی خاص خود را دارد. دانش عمومی نیز دانش غیرموتق و نامعتبر نیست؛ بلکه کم‌وبیش در آن دانش‌های حقیقی و صحیح نیز وجود دارد. دانش علمی به دلیل امکان اعتباریابی، نسبت به دانش عمومی از اعتبار بیشتری برخوردار است. دانش علمی ضمن ریشه داشتن در دانش عمومی، امکان انتقاد از دانش عمومی و تصحیح آن را دارد. دانش عمومی و دانش علمی با یکدیگر رابطه متقابل دارند، بر یکدیگر اثر گذاشته و از هم اثر می‌پذیرند و به مرور متناسب می‌شوند. از این رو هر دانش علمی با هر دانش عمومی سازگار نیست.

اگر دانش عمومی نباشد، زندگی اجتماعی ما مختل می‌شود و جهان اجتماعی فرومی‌پاشد. این دانش را انسان‌ها در طول زندگی خود به دست می‌آورند. یعنی این دانش، حاصل از زندگی است. ما انسان‌ها با تولد و ورود به جهان اجتماعی، با دیگرانی که در همان جهان اجتماعی زندگی می‌کنند، در مجموعه‌ای از آگاهی‌ها و دانش‌ها سهیم و شریک می‌شویم.

۵۱ - گزینه ۱ گاهی میان «دانش عمومی» و «دانش علمی» یک جهان اجتماعی تعارض‌هایی پدید می‌آید. اعضای جهان اجتماعی، برای حل این تعارض‌ها، تلاش می‌کنند. تعارض‌ها، گاهی با رها کردن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر و گاهی با طرح ایده‌های جدید حل می‌شوند.

علوم اجتماعی، اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نکند، می‌تواند درباره حق و باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌ها جهان‌های اجتماعی داوری کند.

یکی از مهم‌ترین انتقادات به خودمداری فرهنگ غرب و تصور ساده آن از سایر فرهنگ‌ها را مردم‌شناسان مطرح کردند.